

Hendrik Conscience, *Mijn jeugd. Een autobiografie*, Tienen, Aqua Fortis, 2001, 222 pp., € 14,99, ISBN 90-5904-011-2 (Historikos).

In zijn *Geschiedenis mijner jeugd* schreef Conscience in 1855 “*het verhaal van mijn lange strijd tegen het lot*”. Als kind te ziek om naar school te gaan of met anderen te kunnen spelen, had hij zijn fantasie gevoed met de boeken die zijn vader als oud papier verhandelde, en later met de voorstellingen van het marionettentheater. Hij werd hulpje van een onderwijzer, maar voelde zich door de leerlingen bespot om zijn armoedige kleren.

De Belgische Revolutie bood aan de zeventienjarige een bevrijding, namelijk de kans om zijn deprimerend bestaan te ontvluchten als vrijwilliger in het leger. Daar maakte hij de Tiendaagse Veldtocht van 1831 mee en de slag bij Leuven. Later bracht hij het tot onderofficier, maar hij verliet de militaire carrière om letterkundige te worden. Dat was een sprong in het onbekende en in de armoede, maar het Antwerpse artiestenmilieu gaf hem een klankbord en de morele ondersteuning om door te bijten.

Door voorspraak van de kunstschilder Gustaaf Wappers kreeg Conscience voor elk van zijn vroegste werken – historische romans over het vaderlandse verleden, van *In 't wonderjaer* tot *De Leeuw van Vlaenderen* – financiële steun van koning Leopold I en van de regering. Dan volgde een officiële opdracht om een *Geschiedenis van België* te schrijven en tenslotte een sinecure als secretaris van de Academie voor Schone Kunsten van Antwerpen. Zijn leven lang kreeg hij verscheidene sinecures zodat hij de bijna honderd boeken kon schrijven waarmee hij ‘zijn volk leerde lezen’. Hij werd de meest vertaalde Nederlandstalige auteur van de negentiende eeuw, zowel als de spil van de Vlaamse beweging in Antwerpen.

Conscience was een begenadigd verteller. Het was een uitstekend idee om zijn ‘Vlaams’ van anderhalve eeuw geleden te laten omwerken tot een vlot en hedendaags Nederlands. Marianne Maes is daarin uitstekend geslaagd en zo kan Conscience’s “*strijd tegen het lot*” weer vele boeien. [LODE WILS]